

TISKOVÁ ZPRÁVA

“I KDYBY NA ZEMI NEBYLO TICHA...” ZIMNÍ MOTIVY ZE SBÍREK ZÁPADOČESKÉ GALERIE V PLZNI

Západočeská galerie v Plzni, výstavní síň „13“, Pražská 13, Plzeň
14. 12. 2012 – 3. 2. 2013

VERNISÁŽ: 13. 12. 2012 | 17 hodin | výstavní síň „13“

Výstava zahájená v adventním období představuje veřejnosti díla ze sbírek Západočeské galerie v Plzni, v nichž je zpracováno téma zimní krajiny a zimního období jak s tradičními atributy, které jsou s tímto časem spojeny, tak i v podobě méně obvyklé. Převážná část prací pochází z období 19. a první poloviny 20. století. Řada obrazů a kreseb ze sbírek ZČG je zde vystavena vůbec poprvé. Výstavu doprovází citace z básní na téma zimy.

I kdyby na zemi nebylo ticha,

to sněžení je už vysnilo.

Jsi sám. Co nejmíň gest. Nic na odiv.

Dva poslední verše dopovídají titul výstavy a současně uzavírají báseň **Vladimíra Holana** *Sníh*, z níž byl verš úvodní převzat. Celou báseň, jejíž druhou, závěrečnou sloku tvoří uvedené trojverší, lze nalézt ve sbírce *Bolest* s podtitulem *Verše z let 1949–1955*.

Sněžení vyjadřuje ticho. Je konkrétním obrazem, který evokuje velmi abstraktní pocity. Rozšiřuje prostor k myšlenému nekonečnu, zpomaluje čas až na mez věčnosti, vzdaluje svět jeho tělesnosti. Tlumí kroky i vášně. Zasněžený svět není světem soupeření a boje. Bílý prostor zahalený do neslyšného, klesavého pohybu lehkých vloček rozptyluje vůli a nastoluje spočinití. Verše Vladimíra Holana jsou leitmotivem výstavy, jejímž vizuálním motivem je atmosférou sourodý **Kosárkův Zimní večer**. Téma přirozeně snoubí báseň a obraz. Není jistě náhodou, že stejný titul zvolil jiný středoevropský básník, **Georg Trakl**, pro svou báseň zařazenou do sbírky *Šebestián ve snu* (*Sebastian im Traum*, 1912–1914):

*Sníh když padá do oken, / Dlouze znějí večer zvony, / K jídlu stůl je prostřen mnohým, / Dům je vším
teď opatřen. // Jest i ten, kdo na cestách / Temnou stezkou k vratům schází. / Zlatě milostí strom
vzchází / Z hlubin země chladných šťáv. // Poutník tiše vstupuje, / Bolest změnila práh v kámen. /
V jeho čistém jasu plane / Chléb a víno na stole.*

(přeložil Zbyněk Hejda)

Zimní večer je, podle **Christiana Norberga-Schulze**, který báseň citoval ve svém fenomenologickém rozboru architektury, „něčím víc než jen datem v kalendáři. Protože je konkrétním jevem, je zakoušen jako soubor určitých kvalit nebo obecněji jako „naladění“. Báseň interpretoval v hluboké analýze **Martin Heidegger**. Kosárkův romantický obraz, který vznikl v roce 1859, tedy o více než půlstoletí dříve než Traklova báseň, uvádí diváka do stejného „souboru kvalit“. Stejně jako Traklova báseň, rozlišuje konkrétními obrazy vnějšek a vnitřek, je zde cesta, strom a přístřeší, „jest i ten, kdo na cestách, / Temnou stezkou k vratům schází“. Poutníka provází ticho zimního večera, slovy Heideggerovými toto „ticho spravuje bránu“, neboť: „Ticho tiší, vynášejíc svět a věci k jejich bytování.“

Takový je intimní svět zimních motivů v obrazech, kresbách a grafikách, doprovázených verši. Vystavená díla byla pro zimní čas vybrána ze sbírek Západočeské galerie v Plzni od umělců tvořících v rozpětí přibližně sta let mezi polovinou 19. a 20. století.

Jsou mezi nimi **Adolf Kosárek, August Bedřich Piepenhagen, Viktor Barvitijs, Oldřich Blažíček, Antonín Chittussi, Jaroslav Špillar, Alois Kalvoda, Josef Ullman, Josef Mandl, František Kaván, Augustin Němejc, Vlastimil Rada, Josef Lada, František Pořícký, Jiří Trnka, Bohumil Krs** aj.

Výstava však není koncipována jako pouhá náladová expozice obrazů a kreseb s motivy zimní krajiny, vesnice, města či zimních obyčejů, nýbrž snaží se diváku nabídnout hlubší spojení s fenoménem zimy prostřednictvím vnitřní představy. Výtvarná díla jsou proto prostřídána básněmi či jejich úryvky aplikovanými na galerijní stěnu v místech, kde očekáváme malbu. Četba veršů vyvolává v mysli mentální obraz, který rezonuje ve vizuálních dílech. Obraz a slovo se umocňují, verše volně korespondují s výtvarnými motivy, souvislosti si však domýšlí divák sám. Na výstavě jsou texty **Antonína Sovy, Georga Trakla, Bohuslava Reynka a Vladimíra Holana**.

Autor textu: Petr Jindra

KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA S KURÁTOREM VÝSTAVY

st | 16. 1. 2013 | 17 hodin

DOPROVODNÝ PROGRAM

út | 18. 12. 2012 | 18 h

Vánoční koncert Pěveckého sboru Gymnázia Lud'ka Pika

Pod vedením sbormistra Vladimíra Růžka.

so | 22. 12. 2012 | 14 h

Vánoční koncert dětského komorního sboru Plus ZŠ Rokycany

Pod vedením sbormistryně Hany Šlégrové.

ne | 6. 1. 2013 | 10:30 h

Tříkrálový koncert

Účinkuje pěvecký sbor KoMar a hosté pod vedením sbormistryně Hany Bezděkové.

Otevřeno denně kromě pondělí od 10 do 18 hodin.

REALIZAČNÍ TÝM

KONCEPCE VÝSTAVY:

Petr Jindra, Jan Dienstbier

KURÁTOŘI VÝSTAVY:

Petr Jindra, Ivana Jonáková, Petra Kočová

GRAFICKÝ DESIGN:

Jan Dienstbier

ÚVODNÍ TEXT A VÝBĚR TEXTŮ Z POEZIE:

Petr Jindra

REALIZACE:

Jakub Čermák

POPISKY S KOMENTÁŘI:

Petr Jindra, Ivana Jonáková, Petra Kočová

JAZYKOVÁ REDAKCE:

Lenka Jindrová

INSTALACE:

Jan Jirka, Petr Kutek, Jakub Čermák

TISK:

Dragon Print s.r.o.

DOPROVODNÝ A EDUKAČNÍ PROGRAM:

Marcela Štýbrová, Jiří Hlobil

PARTNEŘI

Plzeňský kraj, Město Plzeň, Plzeň 2015, o.p.s., Rada galerií ČR

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

I-Prague, Český rozhlas Plzeň, Centrum Bavaria Bohemia Schönsee, Plzen.cz

KONTAKT PRO MÉDIA:

Mgr. Eva Reitspiesová

Tisková mluvčí ZČG

Mobil: 731 474 266

E-mail: reitspiesova@zpc-galerie.cz